

FAS TEKSTİL SEKTÖR RAPORU

Hakan Ersan ESEN
SANAYİ SEKTÖRLERİ ŞUBESİ Mayıs 2026

İçindekiler Tablosu

1. Fas Genel Bilgiler.....	2
1.1 Siyasi ve İdari Yapı	2
1.2 Nüfus ve İstihdam	2
2. Genel Ekonomik Durum.....	3
3. Fas Dış Ticaret Verileri.....	4
3.1 Genel Durum.....	4
3.2 Fas'ın İthalatında Başlıca Ürün Grupları.....	5
4. Türkiye İle İhracat.....	6
5. Fas Tekstil Pazarının Genel Görünümü.....	9
6. Fas Tekstil Pazarının Dinamikleri.....	9
7. Fas Tekstil Sektörünün Avantajları.....	9
8. Fas Tekstil Sektörünün Dezavantajları.....	10

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı : Fas Krallığı

Nüfus : 37.712.000 (2025 IMF)

Yüzölçümü : 710.850 km²

Başkenti : Rabat

Başlıca Şehirleri : Kazablanka, Rabat-Sale, Fes, Marakeş, Tanger, Agadir

Yönetim Biçimi : Parlamenter Monarşi

Devlet Başkanı : Kral 6. Muhammed

Para Birimi : Fas Dirhemi (MAD)

1.1 Siyasi ve İdari Yapı

1912-1956 yılları arasında Fransız ve İspanyol himayesinde kalan Fas, 1956'da tekrar bağımsızlığına kavuşmuş, zamanla Anayasa'ya dayalı meşruti bir krallık hüviyetine bürünmüştür.

Fas, Kral'ın geniş yetkilerle donatıldığı, iki meclisli (Temsilciler Meclisi ve Danışmanlar Meclisi) parlamenter bir monarşi rejimiyle idare edilmektedir. Kral hem Devlet Başkanı, hem de dini liderdir.

Başbakan ve “Egemenlik Bakanlıkları” olarak adlandırılan Adalet, İçişleri, Dışişleri ve Din İşleri Bakanları, Kral tarafından doğrudan atanmaktadır. Savunma Bakanlığını ve Genel Kurmay Başkanlığını ise bizzat üstlenen Kral, Başbakanın teklifi üzerine hükümeti oluşturacak diğer Bakanları da atamaktadır. Hükümet, Kral'a ve Temsilciler Meclisine karşı sorumludur. Ülke idari bakımdan 16 eyalet ile 2 valiliğe bölünmüştür.

1.2 Nüfus ve İstihdam

Demografik profil ülkenin genç bir nüfusa sahip olduğunu göstermektedir. 25 yaşın altındaki nüfus toplam nüfusun %38'ine karşılık gelmektedir. Ülkede yaşayan yabancılar genellikle Fransız, İtalyan ve İspanyollardan oluşmaktadır. 4,5 milyon civarında Faslı yurtdışında yaşamaktadır. Bunların çoğunluğu Avrupa ülkelerinde yaklaşık yarısı Fransa'da ikamet etmektedir.

Fas'ın nüfusunun önemli bir kısmı Atlas Okyanus'u kıyısında bulunan şehirlerde yoğunlaşmaktadır. Kazablanka, Rabat, Agadir, El Jadida, Kenitra gibi. Diğer taraftan, iç kesimlerde turizm başkenti Marakeş, tarım kesiminin yoğunlaştığı Meknes Fes şehirleri ve Akdeniz kıyısında bulunan Tanger, Tetoan, Nador ve Oujda diğer önemli şehirler olarak

düşünülebilir. Şehirleşme ve nüfus hızlı artmaktadır. Fas'ın 38 milyona ulaşan nüfusunun %40'ı şehirlerde, kalanı ise köylerde veya göçebe olarak yaşamaktadır.

Fas'ın en büyük sosyal meselesinden birisi şehirlere olan göçtür. Ülkede işsizlik fazla olup, işsizlerin toplam işgücüne oranı 2024 yılında %13,3 olarak gerçekleşmiş olup, 2025 yılında da bu oranın yakın bir değerde, %13,1, olması beklenmektedir.

Başkent Rabat olup, nüfusu bir milyonu aşan şehirleri; Kazablanka, Fes, Marakeş, Meknes, Oujda, Sofi, Torger ve Tetovan'dır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	146,1	160,6	179,6	196,1	208,8	222,2	236,2	252,0
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	3,7	3,8	4,4	4,2	4,0	4,0	3,9	3,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	3.945	4.298	4.763	5.154	5.440	5.740	6.052	6.406
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort,%)	6,1	0,9	1,2	1,8	2,0	2,0	2,0	2,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-1,0	-1,2	-2,3	-2,6	-2,9	-3,1	-3,3	-3,0
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	13	13,3	13,1	12,7	12,1	11,8	11,7	11,6
Nüfus (milyon)	37,02	37,37	37,71	38,05	38,38	38,71	39,02	39,33
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	68,7	67,7	67,2	66,6	65,8	65,2	64,6	63,9

Kaynak: IMF

Dünyanın en büyük fosfat yataklarına sahip olan Fas ekonomisini; tarım, imalat, balıkçılık ve turizm sektörü gelirleri ve dış ülkelerde çalışan Faslıların ülkeye getirdikleri dövizlerle ayakta tutmaktadır.

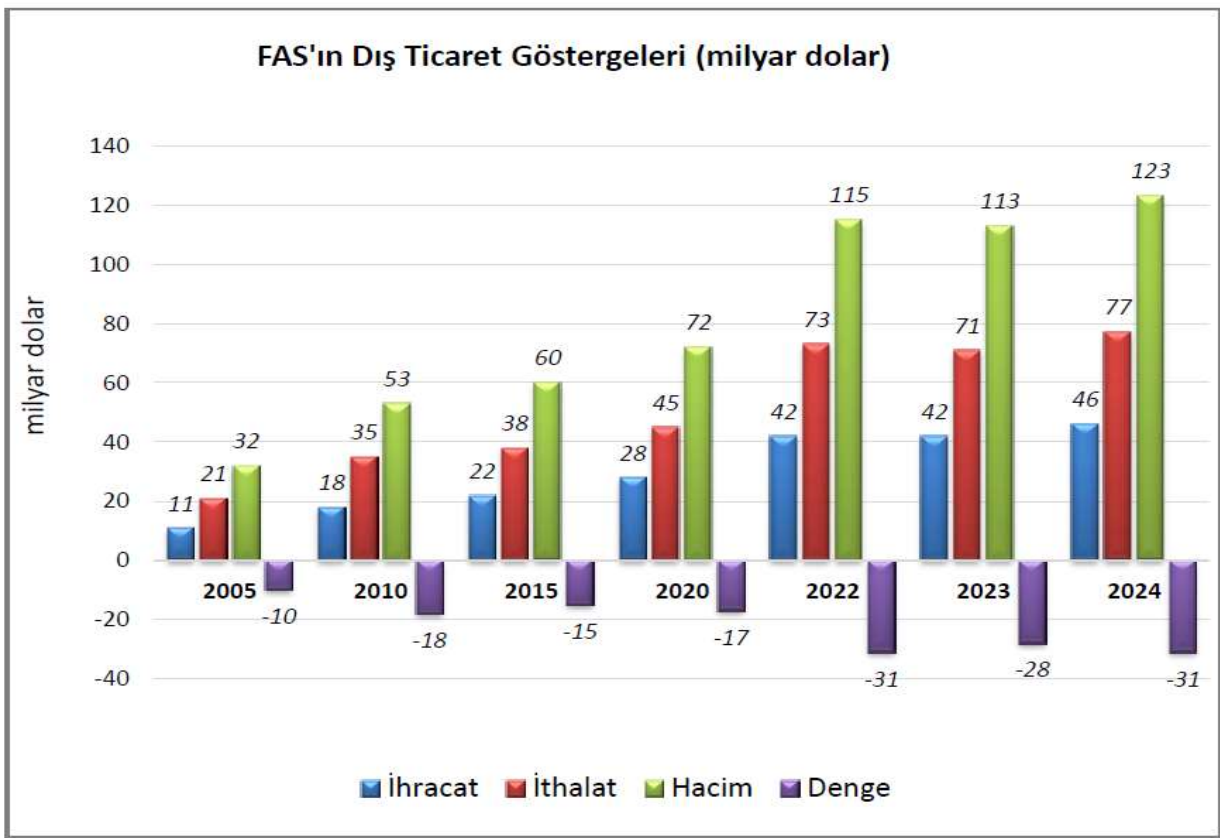
1980'li yıllardan itibaren Fas, IMF ve Dünya Bankası ile işbirliği içinde başarılı bir ekonomik reform sürecine girmiş, bu çerçevede, dış ticaret rejiminin liberalleştirilmesi, yeni yatırım kanunu, özelleştirme programı ve bankacılık sisteminin iyileştirilmesine gidilmiştir. Fas

ekonomisinin son yıllarda tarım ve fosfata bağımlılığı azalarak, imalat ve hizmet sektörlerinin GSYİH'daki payları artmıştır. Yine de tarım Ülke ekonomisinde önemli bir yer tutmakta, GSYİH, tarım sektörünün performansına göre yıllar itibariyle değişkenlik göstermektedir.

Ülkede ekonomik aktivite Kasablanka ve Rabat etrafında yoğunlaşmıştır. Hükümet, az nüfuslu bölgelerdeki iş imkanlarını geliştirmek amacıyla yatırım teşvikleri uygulamaktaysa da köyden kente göç önlenememektedir.

3. FAS DIŞ TİCARET VERİLERİ

3.1 Genel Durum

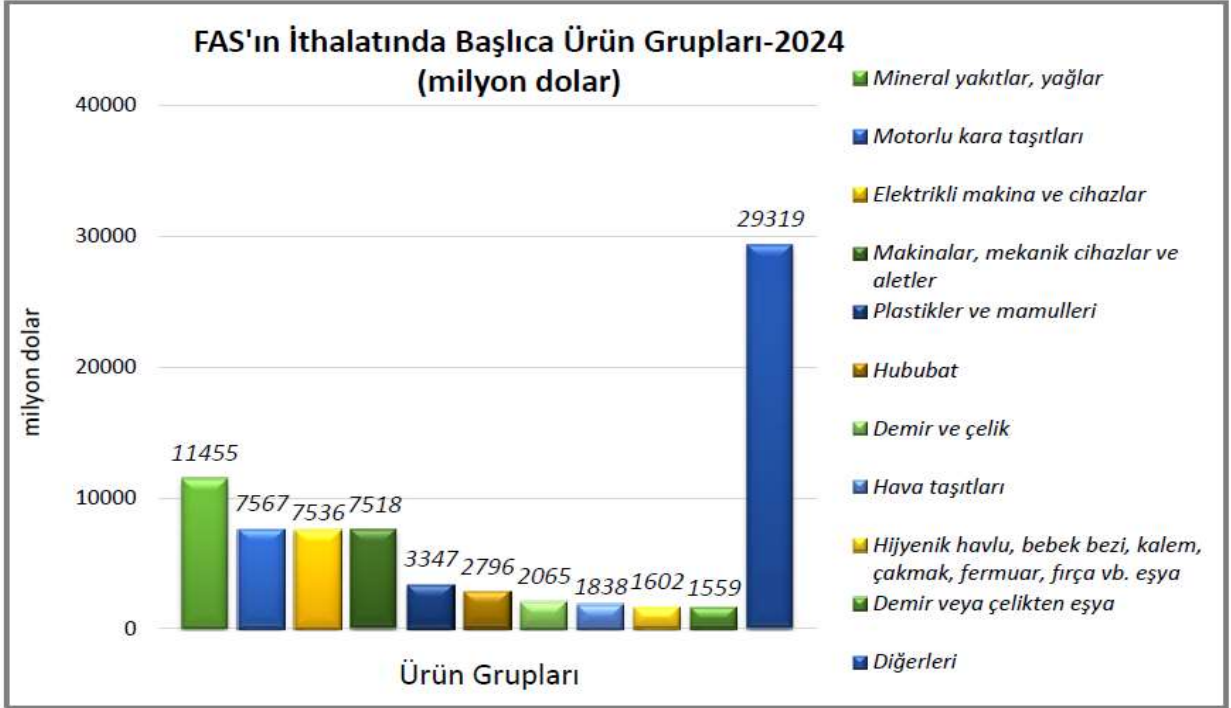
Kaynak: Trademap-www.trademap.org

T.C. Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü Raporu'na göre Fas'ın ihraç ettiği başlıca ürünler; motorlu araçlar, kablolar, gübre, fosfor, hazır giyim, fosfat ve gıda ürünleridir.

Fas'ın ithal ettiği başlıca ürünler ise; her türlü gıda ve içecek, petrol ve kömür, kimyasallar, plastik ürünler, makine ve donanımı, taşıt araçları, demir çelik ürünleri ile ilaçlardır.

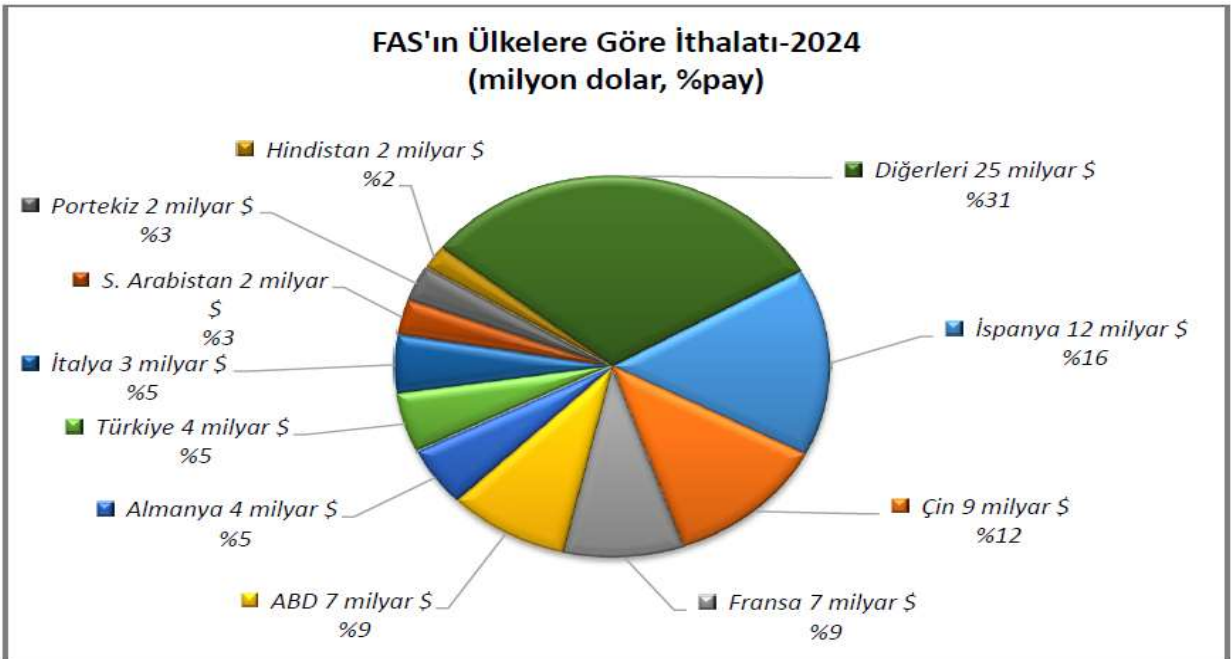
Ülkenin başlıca ticaret ortakları, İspanya, Fransa, İtalya, ABD, Çin, Hindistan, Brezilya, Almanya ve Türkiye'dir.

3.2 Fas'ın İthalatında Başlıca Ürün Grupları

Kaynak:Trademap

Yukarıdaki grafik, Fas'ın dünya genelinden yaptığı ithalatta öne çıkan başlıca ürün gruplarını göstermektedir. Buna göre ithalatta ilk sıraları mineral yakıtlar ve yağlar, motorlu kara taşıtları, elektrikli makine ve cihazlar ile makineler, mekanik cihazlar ve aletler almaktadır. Bunları plastikler ve mamulleri, hububat, demir ve çelik, hava taşıtları ile hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça gibi çeşitli eşyalar ve demir veya çelikten mamuller izlemektedir.

Kaynak:Trademap

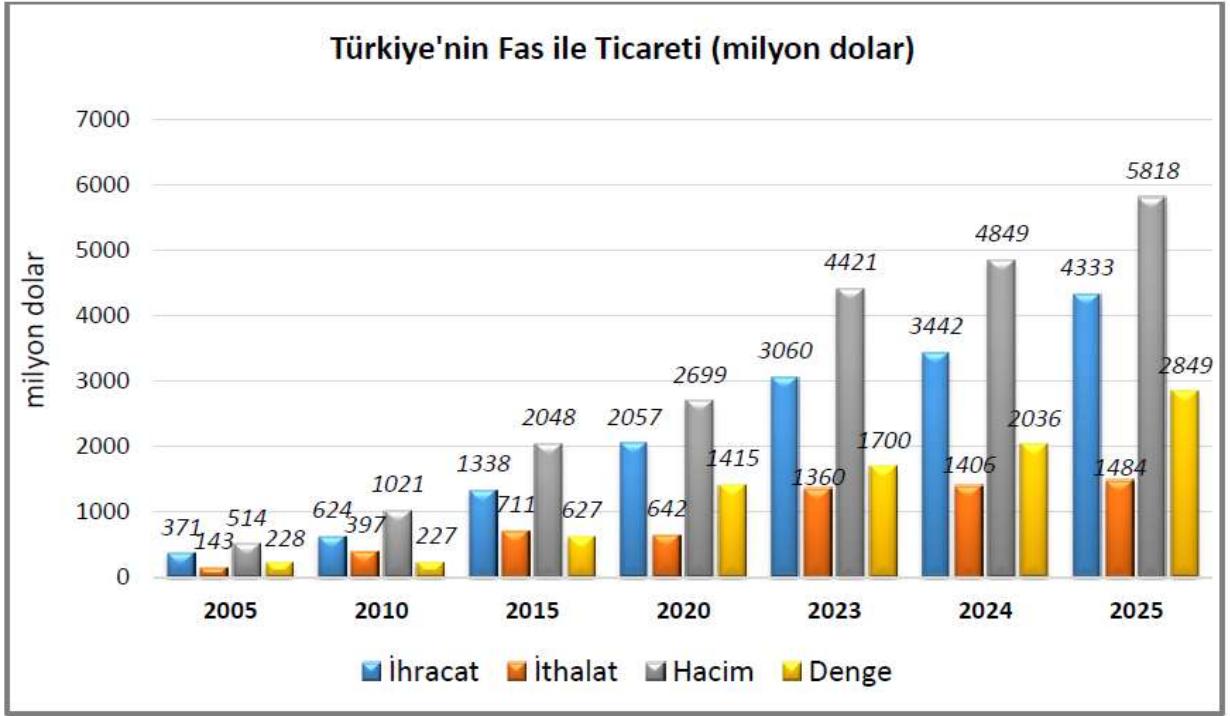
Fas'ın ithalat verileri incelendiğinde; İspanya 12 milyar dolarla ilk sırada, Çin 9 milyar dolarla ikinci sırada, Fransa ise 7 milyar dolarla üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye, 4 milyar dolarlık ticaret hacmi ve %5'lik pazar payı ile listenin 6. sırasında konumlanmaktadır.

4. TÜRKİYE İLE TİCARET

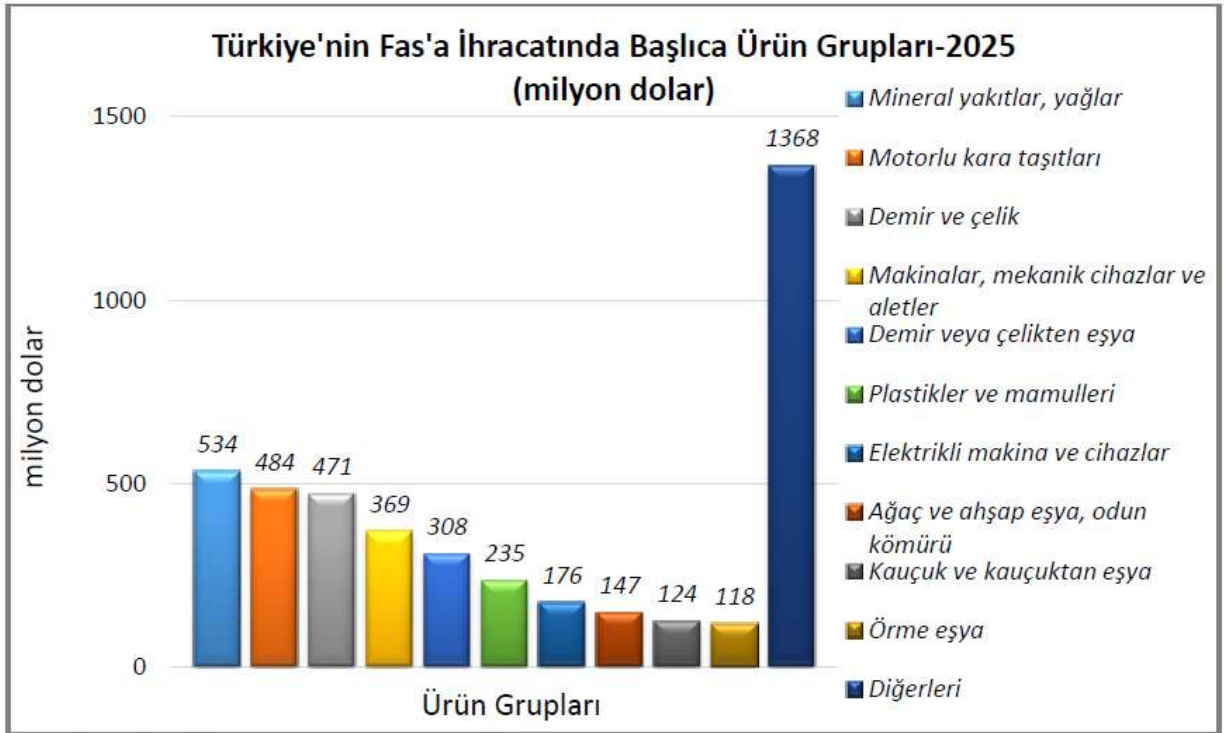
T.C. Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü raporuna göre, Fas'ın dış ticaretinde İspanya ve Fransa komşu ülkeler olmalarının yanı sıra tarihsel olarak güçlü ilişkilere sahiptir. Bu durum ithal ürünlere yönelik kalite algısı üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Ancak, Ülkemiz ürünleri de bu ülkelerin ürünleri ile aynı kategoride hatta birçok sektörde daha üst seviyede değerlendirilmekte, fiyat avantajı ile de daha çok tercih edilir hale gelmektedir. Türk malları özellikle, orta ve orta üst gelir grubu tarafından ilk tercih edilen ürünler olarak yerini almaktadır.

Ülkemizin öne çıktığı sektörlerde rakip olarak Avrupa ülkeleri ve bunların içerisinde İspanya ve Fransa öne çıkarken Almanya, İtalya ve Portekiz'de diğer rakiplerimiz olarak gösterilebilir. Bunun dışında Çin ve ABD Avrupa dışında rakip ülkelerimiz konumundadır. Bu ülkelerle rekabette otomotiv ve yedek parçaları, tekstil, hazır giyim ve ev tekstili, makine ve aksesuarları, plastik ürünler, buzdolabı, soğutucular, elektrikli alet ve cihazlar, temizlik ve hijyen, kağıt ve kağıt ürünleri, mobilya ve ahşap ürünleri, medikal ve kozmetik, inşaat ve yapı malzemeleri sektöründe karşılaştırmalı üstünlüğümüzün olabileceği düşünülmektedir.

7 Nisan 2004 tarihinde iki ülke Başbakanları tarafından Ankara'da imzalanmış olan Türkiye-Fas Serbest Ticaret Anlaşması'nın onaylandığına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı, 28 Aralık 2004 tarih ve 25684 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Anlaşma, 1 Ocak 2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Raporları

Kaynak: Trademap

Fas'ın Tekstil ve Hammaddeleri Ürün Grupları İthalatı

ÜLKELER	2020 İthalat Değeri (\$ 1000)	2021 İthalat Değeri (\$ 1000)	2022 İthalat Değeri (\$ 1000)	2023 İthalat Değeri (\$ 1000)	2024 İthalat Değeri (\$ 1000)	23/24 Değişim %	pay %
Çin	733.396	1.075.015	1.043.730	1.253.576	1.498.195	20	34
Türkiye	319.883	525.857	651.911	625.461	728.481	16	17
İspanya	435.367	507.778	467.641	497.024	474.416	-5	11
İtalya	311.330	424.396	422.856	412.118	415.078	1	9
Portekiz	191.631	230.519	231.550	234.715	233.144	-1	5
Hindistan	96.468	177.358	229.159	181.799	179.823	-1	4
Fransa	150.563	178.136	176.471	180.495	163.048	-10	4
Almanya	59.650	70.007	75.082	81.882	98.998	21	2
Kore Cumhuriyeti	53.978	82.977	84.470	88.932	80.113	-10	2
Birleşik Krallık	37.150	64.838	66.185	67.901	66.081	-3	2
Mısır	27.570	46.805	38.661	34.584	55.849	61	1
Hollanda	22.510	33.689	44.015	44.086	52.079	18	1
Belçika	30.106	37.018	33.670	35.132	32.383	-8	1
Amerika Birleşik Devletleri	35.937	47.109	33.777	33.827	25.632	-24	1
Pakistan	22.062	25.882	20.730	27.271	24.988	-8	1
Polonya	4.641	7.889	10.578	14.598	23.209	59	1
Endonezya	20.797	22.135	34.458	28.234	18.830	-33	0
Bulgaristan	5.048	22.909	18.833	16.123	16.061	0	0
Avusturya	12.296	22.353	17.220	16.456	15.958	-3	0
Romanya	5.784	9.165	12.010	11.185	15.667	40	0
Dünya Geneli	2.683.174	3.760.500	3.880.751	4.045.844	4.378.652	8	100

Kaynak: Trademap

Fas'ın tekstil ve hammaddeleri ürün grupları ithalatı incelendiğinde, Çin'in %34'lük pay ile lider konumda olduğu görülmektedir. Çin'i %17 pay ile Türkiye ve %11 pay ile İspanya takip etmektedir. İtalya %9, Portekiz %5 ve Hindistan ise %4 pay ile öne çıkan diğer tedarikçi ülkeler arasında yer almaktadır.

2024 yılı verileri incelendiğinde Türkiye'nin bir önceki yıla göre %16 oranında artış kaydettiği ve pazar payını güçlendirdiği görülmektedir. Buna karşılık İspanya ve Fransa'nın düşüş eğiliminde olduğu dikkat çekmektedir.

5. FAS TEKSTİL PAZARININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Fas Krallığı tekstil endüstrisi, ülkenin sanayi kalkınma stratejisinde köklü bir geçmişe sahip olup, temel olarak ihracat entegrasyonu modeliyle şekillenmiştir. Sektörün karakteristik yapısı, hammadde üretiminden ziyade işleme ve katma değerli dönüşüm odaklıdır.

Ülke içerisinde iplik, dokuma ve örme kumaş üretimi mevcut olmakla birlikte, mevcut kapasite hem iç tüketimi hem de yüksek hacimli ihracat talebini karşılamada yetersiz kalmaktadır. Bu durum, sektörün ara mamul ihtiyacında yüksek oranda ithalata dayalı bir ekosistem sergilemesine yol açmaktadır. Özellikle pamuk ve sentetik iplikler, nitelikli örme kumaşlar ve teknik tekstil bileşenlerinde dış pazar bağımlılığı kritik seviyededir.

6. FAS TEKSTİL PAZARININ DİNAMİKLERİ

Fas tekstil pazarı, büyük ölçüde ihracat odaklı üretim zincirine entegre bir yapı sergilemektedir. Ülkenin Avrupa pazarına olan coğrafi yakınlığı, hammadde tedarik süreçlerinde önemli bir lojistik avantaj ve hız kazandırmaktadır. Bu çerçevede, ithal edilen iplik ve kumaşların katma değerli ürünlere dönüştürülerek yeniden ihracata yönlendirilmesi, sektörde baskın iş modeli olarak öne çıkmaktadır.

Stratejik sanayi bölgelerinde tekstil sektörüne yönelik altyapı yatırımları, üretim süreçlerine doğrudan katkı sağlamaktadır. Liman çevresindeki endüstriyel kümelenme, hammadde girişi ve mamul çıkışı optimize ederek hem maliyetleri hem de zaman yönetimini daha verimli hale getirmektedir.

Pazar dinamikleri incelendiğinde, teknik tekstiller ve sentetik bazlı ürün gruplarına yönelik talebin giderek arttığı görülmektedir. Bununla birlikte, bu alanın henüz gelişim aşamasında olduğu ve söz konusu segmentte pazar payının artırılabilmesi için ileri teknoloji odaklı yatırımlara ihtiyaç duyulduğu değerlendirilmektedir.

7. FAS TEKSTİL SEKTÖRÜNÜN AVANTAJLARI

Fas'ın Avrupa'ya olan coğrafi yakınlığı, tekstil ticaretinde stratejik bir lojistik avantaj sunmaktadır. Bu yakınlığın sağladığı kısa teslim süreleri, ara mamul ticaretine esneklik kazandırırken rekabetçi işçilik maliyetleri, işleme ve terbiye süreçlerinde önemli bir maliyet verimliliği sağlamaktadır.

Sektörün Avrupa standartlarında geliştirdiği üretim tecrübesi, yüksek kalite beklentilerinin karşılanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Bunun yanı sıra, gelişmiş liman altyapısı ve sanayi bölgelerinde oluşan kümelenme yapısı, hammadde tedarik zincirini güçlendiren temel unsurlar arasında yer almaktadır.

8. FAS TEKSTİL SEKTÖRÜNÜN DEZAVANTAJLARI

Sektörün temel yapısal zayıflığı, hammadde alanındaki dışa bağımlılıktır. Elyaf ve iplik üretim kapasitesinin sınırlı olması, dış tedarik ihtiyacını artırarak maliyet kontrolünü zorlaştırmakta ve sektörü küresel piyasa dalgalanmalarına karşı hassas hale getirmektedir.

Entegre üretim modelinin tam anlamıyla hayata geçirilememesi, yaratılan katma değer in ülke ekonomisinde kalmasını sınırlamaktadır. Buna ek olarak, yüksek teknoloji odaklı teknik tekstil üretiminin yetersizliği, yüksek enerji maliyetleri ve kısıtlı finansman olanakları, sektörün uluslararası rekabet gücünü baskılayan diğer önemli unsurlar arasında yer almaktadır.